Nr. 5. Lwów, dnia 2go sierpnia 1884. **Rok XVII. Tom XXXV.**

Wychodzi w sobotę każdego tygodnia w objętości jednego arkusza.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką pocztową rocznie 4 złr. półrocznie 2 złr. w. a. w Państwie austryackiem.

W Warszawie rocznie 5 rubli sr. w W. Ks. Poznańskiem 3 talary

Skład główny w Krakowie u *Friedleina*, w Warszawie u *Gebethnera i Wolffa*, w Poznaniu u *Żupańskiego*.

ROLNIK

TYGODNIK

DLA GOSPODARZY WIEJSKICH

ORGAN URZĘDOWY

c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

Pod redakcyą:

PROF. W. TYNIECKIEGO.

Redakcya i Administracya „ROLNIKA“: Ulica Ciowa l. 3. Skład główny w księgarni *Gubrynowicza i Schmidta* przy placu katedralnym.

Inseraty zamieszczają się za opłatą 10 ct. od wiersza drobnym drukiem. Dla członków Towarzystwa gospodarskiego liczy się połowę ceny.

Manuskrypta nieumieszczone nie zwracają się. Reklamacye uwzględnia się tylko do wyjścia numeru następnego.

Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego uchwalił na posiedzeniu dnia 10 Maja b. r urządzić we Lwowie szósty międzynarodowy targ zbożowy. Zaproszeni przez Komitet do urządzenia rzeczonego targu zawiadamiamy niniejszem, że

Szósty międzynarodowy targ na zboże, mlewo i chmiel we Lwowie

połączony z wystawą chmielu

odbędzie się w dniach 16. i 17. Września 1884.

Powodzenie poprzednich targów dozwala się spodziewać, że panowie producenci i kupcy równie żywo zainteresują się tegorocznym targiem i jak najliczniej się nań zgromadzą.

Z komisyi urządzającej szósty międzynarodowy targ na zboże, mlewo i chmiel.

We Lwowie, dnia 3. Lipca 1884.

Przewodniczący: *Bolesław Augustynowicz*, właśc. dóbr, poseł na sejm krajowy, wiceprezes c. k. Tow. gosp. gal.

Członkowie komisyi: *Teodor Baranowski*, prezes Izby handl. przemysłowej Krakowskiej; *Salomon Buber*, szef firmy tej nazwy we Lwowie, Husiatynie i Podwołoczyskach, Delegat Izby handl. przemysłowej lwowskiej; *Maksymilian Bodyński*, ces. Radca, Sekretarz i delegat Izby handl. przemysłowej lwowskiej. *Wacław Dąbrowski*, prezydent stoł. m. Lwowa; *Jan Breuer-Bertemilian*, właściciel dóbr, delegat Komitetu Tow. gosp.; *Robert Doms*, właściciel dóbr i młyna parowego; *Emanuel Frenkel*, radny stoł. m. Lwowa, delegat Izby kupieckiej; *Alfred Hausner*, szef firmy „Hausner & Violand“ w Brodach, wiceprezes i delegat Izby handlowej i przemysłowej brodzkiej; *J. M. Klarfeld*, delegat Izby handl. przemysłowej lwowskiej; *Władysław Rieger*, dyrektor i delegat gal. Banku hipotecznego; *Jakób Schapira*, członek zarządu i delegat giełdy zbożowej czerniowieckiej; *Wacław Śladkowski*, ces. król. radca rządowy, dyrektor ruchu koleji Karola Ludwika; *Ludwik Wierzbicki*, nadinspektor koleji lwowsko-czerniowiecko-jasskiej, poseł na Sejm krajowy; *Józef Gizowski*, właściciel dóbr, delegat Komitetu Tow. gosp. gal.; *J. Holzer*, szef firmy „Matzner i Holzer“ w Rzeszowie, delegat Izby handl, przemysłowej krakowskiej; *Leonard hr. Piniński*, właściciel dóbr, delegat gal. Banku kredytowego; *Izydor Rosin*, dyrektor filii tarnopolskiej gal. Banku hipotecznego; *August Schellenberg*, szef firmy tejże nazwy we Lwowie i Czerniowcach, delegat komitetu Tow. gosp. gal.; *Władysław Tyniecki*, profesor krajowej szkoły gospodarstwa lasowego i redaktor „Rolnika,“ delegat Komitetu Towarzystwa gosp. gal.; *Antoni hr. Golejewski*, właściciel dóbr i poseł, dyrektor i delegat Towarzystwa kredytowego ziemskiego; *Karol Kisielka*, właściciel dóbr i browaru, delegat Rady miejskiej stoł. m. Lwowa; *Henryk Popper*, dyrektor filii czerniowieckiej gal. Banku hipotecznego; *Ignacy Russman*, kupiec; *Edward Simon*, prezes Izby handl. przemysłowej lwowskiej, poseł na Sejm krajowy; *Dr. Ferdynand Weigel*, prezydent miasta Krakowa; *Antoni Wrotnowski*, właściciel dóbr i poseł, dyrektor Banku krajowego:

P. P. Producenci, którzyby na targ zbożowy we Lwowie osobiście nie przybyli, albo zastępcy do sprzedaży upoważnionego nie wysłali, mogą korzystać z targu tego używając do sprzedaży pośrednictwa jednego z tutejszych agentów zbożowych. Nareszcie przez samo nadesłanie próby z oznaczeniem ilości towaru pp. gospodarze osiągnąć mogą ten skutek, iż kupcy na przyszłość do nich na miejsce po towar zgłaszać się będą.

Program

szóstego międzynarodowego targu na zboże, mlewo i chmiel, urządzonego staraniem c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego we Lwowie w r. 1884.

§. 1. Szósty międzynarodowy targ na zboże, tudzież rośliny olejne, strączkowe, mlewo (mąkę, krupy i t. d.) i chmiel, połączony z wystawą chmielu krajowego, odbędzie się we Lwowie w dniach 16. i 17. Września 1884.

§. 2. Targ międzynarodowy będzie otwarty ogłoszeniem sprawozdania o wyniku zbiorów w Galicyi i krajach przyległych — zamknięty zaś podaniem do wiadomości umów na targu tym zawartych.

§. 3. Wykaz dokonanych w czasie targu umów, utrzymywać będzie Sekretarjat targu, a to na podstawie sprawozdać kupców lub ich ajentów, którzy w tym celu o każdym zawartym układzie Sekretarjat zawiadomić raczą.

§. 4. Każdy chcący mieć wstęp na targ międzynarodowy, winien się zgłosić do komisji urządzającej po kartę uczęstnictwa, którą otrzyma za złożeniem opłaty w wysokości 1 zł. w. a.

§. 5. Uczęstnicy, którzy okazy swoje na targ niniejszy nadesłać pragną, powinni wpierw, najdalej do 6. Września 1884 r., przesłać komisyi urządzającej deklaracyę — sporządzoną na arkuszach, które komisya każdemu uczestnikowi przyszle.

Deklaracye te obejmować będą następujące rubryki, które jak najdokładniej wypełnione być mają:

1. Imię i nazwisko producenta.
2. Miejsce zamieszkania — ostatnia poczta — stacja kolejowa i telegrafu.
3. Nazwa miejsca i powiatu skąd produkt pochodzi.
4. Ilość próbek na targ przeznaczonych.
5. Poszczególnienie bliższe gatunków i odmian płodów, których próbki na targ przysłane być mają.
6. Ilość na sprzedaż przeznaczona:
   a) z odstawą natychmiastową,
   b) z odstawą w terminie późniejszym.

NB. Deklaracje niedokładnie wypełnione uwzględnione nie będą.

§. 6. Wszystkie próbki zboża, mlewa, i chmielu — deklaracją objęte — powinny być przysłane franco, i najpóźniej na 3 dni przed otwarciem targu oddane komisji urządzającej we Lwowie, która się zajmie ich stosownem umieszczeniem.

Deklaracje i pieniądze należy przysłać przed przysłaniem próbek.

§. 7. Okazy próbek, na targ przeznaczone, muszą być dokładnie takie same jak produkt, który sprzedający oddać może kupującemu w terminie umówionym.

Każda próbka obejmować ma jeden kilogr. wagi i umieszczona być powinna w woreczku płóciennym opieczętowanym i znakiem właściciela opatrzonym.

Chmiel, na wystawę przeznaczony, powinien być upakowany w skrzyneczkach.

§. 8. Ustawieniem odpowiedniem wszystkich płodów, na targ nadesłanych, zajmie się komisja urządzająca bez pobierania osobnych opłat.

Opłata udziału w kwocie 1 zł. uprawnia do zajęcia pół metra przestrzeni na stole wspólnym.

Za osobne stoły, na których uczęstnicy okazy swoje sami dnia 15. Września b. r. ustawić powinni, pobiera komisja urządzająca osobną opłatę po 6 zł. w. a. od stoła.

Liczba tych stołów, których komisya urządzająca dostarczy, jest ograniczoną i od możności stosownego umieszczenia zależną.

§. 9. Próbki wystawione być mają natychmiast po zamknięciu targu przez właścicieli zabrane. Przedmioty, przez właścicieli nieuprzątnione, będą przez komisję urządzającą sprzedane — a zebrana stąd kwota na opędzenie kosztów targu użyta.

Wszelkie pisma, dotyczące targu, adresować należy: „Do komisji urządzającej szósty międzynarodowy targ na zboże, mlewo i chmiel we Lwowie“ (w Zakładzie im. Ossolińskich 1. piętro.)

Z komisyi urządzającej szósty między narodowy targ na zboże, mlewo i chmiel.

We Lwowie, dnia 3. Lipca 1884.

Wyka kosmata

Vicia villosa

(Odpowiedź na pytanie 15te).

W numerze 15tym „Rolnika“ umieszczono pytanie 15: „czyli Vicia villosa, o której od roku wspominają zalecająco pisma niemieckie, zastąpi wykę i czy u nas może się udawać?“

Ponieważ ta roślina, bardzo mało dotąd u nas znana, nader pożyteczne dla rolników skutki przynieść może, pospieszam przeto z doniesieniem o rezultacie, jaki tu osiągnięto w okolicy tutejszej u Wgo Bogusława Horodyńskiego w Korsowie, który sprowadziwszy korzec tego nasienia z Niemiec, zasiał takowe w jesieni roku zeszłego wraz z żytem ozimem zupełnie w sposób, jak siejemy koniczynę.

Ponieważ nasienie już w późnej przyszło jesieni, gdzieś z końcem września, przeto z późnem bardzo żytem w hreczysku we wrześniu 1883 zostało rozsianem na gruncie zupełnie piaszczystym i bardzo w nawóz ubogim.

Nasienie wyki wraz z żytem, było posiane dość rzadko i jednocześnie prawie powschodziło. Jak każda inna wyka w początkach, tak w jesieni jak i na wiosnę, długo trzymała się nikłą, a nawet mało widoczną. Dopiero w maju wyka ta mocniej bujać poczęła, a w pierwszych dniach czerwca posplatawszy żyto, niebieskim kwiatem całe pole uścielonem zostało na metr prawie wysokości nad ziemią, bo żyto stało mu się niejako podporą.

187) traktowane są choroby i uszkodzenia chmielu przez różne powody; większą część tej partyi pisał p. **Bużek**, nauczyciel w Rakonicach. P. Bużek, który w roku przeszłym na wystawie chmielu w Zateczu wystawił był **przezierkę** (*Botys nubilalis*), dał tutaj wyczerpujący opis tego szkodnika, w wielu miejscach Czech nadzwyczaj szkodliwego. Dzieło zakończa streszczenie i obliczenie prac wykonywanych w chmielniku. Szkoda że o uprawie drutowej, obecnie coraz więcej rozpowszechniającej się, autor tak doświadczony i którego zdanie o tej kulturze jaśniej wyrażone, byłoby bardzo cenną wskazówką dla producentów chmielu, tak mało, bo na kilku tylko stronach (od str. 188), o niej powiedział.

Uprawę chmielu pana J. Schöffl możemy sumiennie polecić uwadze hodowców chmielu, bo nie tylko treść dobra ale wydanie ozdobne i nie drogie (z przesyłką pocztową 1·50 złr. wprost z księgarni „A. Ippoldt in Saatz").

Wiadomości bieżące i rozmaitości.

W wiecu rybackim w Wiedniu, mającym się odbyć dnia 29 września i następnych, wezmą udział delegowani z Austro-Węgier, Rosyi i Niemiec. Z Galicyi będą w nim uczestniczyli jako wysłannicy Towarzystwa rybackiego i obu Towarzystw rolniczych w Krakowie i Lwowie profesor Nowicki z Krakowa, p. Aleks. Gostkowski z Tomic i p. Adolf Gasch z Kaniowa, a spodziewać się jeszcze należy, że także nasza sejmowa komisya gospodarstwa krajowego wiec obeszle. Wypracowanie referatu o stosunkach rybackich nad granicznemi rzekami, oraz wniosków uwzględniających potrzeby rybactwa krajowego poruczono prof. Nowickiemu. Twardy to orzech do zgryzienia, gdyż graniczne stosunki rybackie nie są jeszcze nigdzie opisane, znikąd też o nich dowiedzieć się nie można, a nadto referent prócz Galicyi musi mieć na względzie 6 innych krajów, przez które nasze rzeki dalej płyną, mianowicie: Rumunią, Bukowinę, Rosyę, Węgry, Niemcy i Szląsk, z których to krajów jedne mają ustawy rybackie z sobą niezgodne, zaś inne żadnej jeszcze nie posiadają. Aby się więc z tego zadania według możności wywiązać, musi profesor Nowicki sam objechać wzdłuż granic: Białkę, Wisłę, Dunajec z Popradem, Styr, Zbrucz, Dniestr między Okopami i Zaleszczykami, wreszcie Prut i Czeremosz, przytem poznać złe strony rybołostwa po obcych brzegach tych wód i zasięgnąć zdania miejscowych władz, oraz innych znawców co do środków, jakie ku podniesieniu rybactwa byłyby wskazane i mają być na kongresie w Wiedniu zalecone, aby kongres takowe uchwalił i rządom trzech państw ościennych: Austro-Węgier, Rosyi i Niemiec, do wspólnego i jednolitego wprowadzenia w życie przedłożył, jak to uczynił zeszłoroczny kongres w Dreznie z przyjętemi przezeń wnioskami, które rozmnożenia łososia w dorzeczu Wisły dotyczyły. Odbycie tej podróży ułatwił hr. Artur Potocki ofiarowaniem funduszu, zaś dyrekcye koleji Karola Ludwika i koleji lwowsko-czerniowieckiej udzieleniem kart wolnej jazdy. Krajowa komenda żandarmeryi poleciła posterunkom żandarmeryi nad wodami granicznemi, aby dochodzenia rybackie prof. Nowickiego skutecznie poparły; toż Starostwo w Zaleszczykach oznajmiło, iż je z wszelką gotowością ułatwi. Dzięki im wszystkim za okazaną tem ponownie życzliwość dla sprawy rybackiej!

(*Nadesł. z Tow. ryback.*)

L. 33135.

Konkurs.

Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Księstwem Krakowskiem rozpisuje niniejszym konkurs w celu obsadzenia posady nauczyciela chowu zwierząt w krajowej średniej szkole rolniczej w Czernichowie. Z posadą tą połączona jest oprócz wolnego pomieszknnia płaca roczna w kwocie 1.300 złr. dodatek aktywalny w kwocie 140 złr. i dodatek pięcioletni w kwocie 200 złr. Nauczyciele szkoły rolniczej w Czernichowie są urzędnikami zakładów

krajowych i jako tacy mają prawa i obowiązki określone ustanową służby krajowej z 26 czerwca 1866 o ile takowa do nich ma zastosowanie.

Szczegółowe określenie praw i obowiązki zawiera regulamin szkoły. Ubiegający się o powyższą posadę winni wykazać dokładną znajomość języka polskiego, a nadto przedłożyć: 1.) metrykę urodzenia, 2.) krótkie curiculum vitae, 3.) świadectwa udowadniające kwalifikacyę do zajmowania posady.

Podania wnieść należy do Wydziału krajowego najdalej do 10 sierpnia.

Z Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 8. Lipca 1884.

L. 38080.

Konkurs.

Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozpisuje niniejszem konkurs celem obsadzenia dwóch posad nauczyli fachowych stałych a zarazem kierowników, tudzież dwóch posad stałych nauczycieli fachowych pomocników przy krajowych niższych szkołach rolniczych w Horodence i Jagielnicy.

Z posadą kierownika zakładu połączoną jest płaca roczna 1200 zł. w. a. dodatek aktywalny 140 zł. w. a. i dodatek pięcioletni 200 zł. w. a. z posadą zaś nauczyciela fachowego pomocnika płaca roczna 720 zł. w. a. dodatek aktywalny 60 zł. w. a. i dodatek pięcioletni 100 zł. w. a.

Oprócz tego otrzymuje tak kierownik jak i nauczyciel pomocnik wolne pomieszkanie.

Wymienieni powyżej funkcyonaryusze są urzędnikami krajowymi ze wszystkiemi prawami i obowiązkami określonemi w ustanowie służby krajowej, o ile takowa do nich może być zastosowaną. Szczegółowe określenie ich stanowiska, praw i obowiązków mieszczą w sobie statuta kraj. niższych szkół rolniczych, tudzież regulamina i instrukcye wydane na podstawie statutów.

Chcący się ubiegać o posady powyższe winni wykazać dokładną znajomość języka polskiego a nadto przedłożyć Wydziałowi krajowemu:

1) metrykę urodzenia;
2) krótki życiorys;
3) świadectwa udowadniające kwalifikacyą do zajmowania posady, o którą kompetują.

Podania wnosić należy najdalej do 31 sierpnia 1884.

We Lwowie dnia 25 lipca 1884.

Grott.

Ogłoszenie.

Rok szkolny w **krajowej średniej szkole rolniczej w Czernichowie** rozpocznie się dnia 15 sierpnia r. b.

Wiadomości o warunkach przyjęcia uczniów udzieli na żądanie dyrekcya szkoły.

Podania o przyjęcie do zakładu wnieść należy do dyrekcyi szkoły najpóźniej **dnia 8 sierpnia r. b.**

Czernichów dnia 23 lipca 1884.

Z dyrekcyi kraj. śred. szkoły rolniczej.

Odpowiedzialny redaktor: W. Tyniecki. Nakładem Redakcyi

Z drukarni „Dziennika Polskiego" pod zarządem J. Mittiga.